

2. Кодекс торговельного мореплавства від 23 травня 1995 р. № 176/95-ВР (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 47-52. – Ст. 349.

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

УДК 346:658:849.7 (043.2)

Молчанова М. Є., здобувач,
НДІ приватного права і
підприємництва НАПрН України ім. Ф. Г. Бурчака, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКИХ АУКЦІОННИХ ДОГОВОРІВ ПРО ЗАКУПІВЛЮ

Державні та муніципальні закупівлі є механізмом регулювання як конкуренції на ринку, так і корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування. Історично склалося, що такі закупівля здійснюються шляхом проведення спеціальних торгів, які, між іншим, надають змогу зменшити вартість предмета закупівлі та забезпечити певну прозорість цього процесу.

Укладання договорів про закупівлю за бюджетні кошти не є аукціоном у чистому вигляді, оскільки, у даному випадку відсутній сам по собі «живий» торг, а натомість популяризується використання тендерних процедур проведення торгів. Разом з тим, в умовах еволюційного розвитку інтеграційних процесів в економіці на внутрішньому та зовнішньому ринках прискіпливе розмежування правових категорій аукціону і тендеру в галузі закупівель за державні (муніципальні) кошти видається недоцільним і необґрунтованим з практичної точки зору, оскільки запозичення тендерної «статичної» процедури торгу, за якою її учасники мають право запропонувати лише одну ставку, сприяє зменшенню стимулів змови між ними. Виходячи з цього, пропонуємо виокремлення такої процесуальної ознаки механізму укладення договорів про закупівлю як статичність.

Крім цього, зазначеній групі аукціонних угод притаманні також формальні ознаки, дослідження яких, на нашу думку, дозволить надати правову характеристику юридичної природи таких договорів. Так, предметом торгів можуть бути не тільки товари, а й роботи та послуги.

За результатами проведення торгів у галузі державних (муніципальних) закупівель ініціатор обирає найбільш вигідну пропозицію, однак найчастіше не за принципом підвищення ціни лота, а навпаки - за найнижчою ціною, укладаючи з переможцем або одразу з кількома особами, якщо це

передбачено правилами проведення торгів, договір поставки, підряду або угоду про надання послуг.

Незалежно від того, який із вказаних поіменованих договорів укладається за результатами торгів у галузі державних (муніципальних) закупівель, у будь-якому випадку він належить до процесуальної кваліфікаційної групи договорів про закупівлю і до нього мають застосовуватися положення Господарського кодексу України, з урахуванням приписів цивільного кодифікованого законодавства та спеціалізованих нормативно-правових актів у галузі державних (муніципальних) закупівель.

Господарським аукціонним договорам про закупівлю також притаманний особливий суб'єктний склад сторін договору, оскільки однією з них обов'язково має виступати або держава Україна (в особі відповідного органу влади), орган влади, або суб'єкт господарювання зі спеціальним статусом (державне підприємство чи муніципальний заклад).

Слід також відмітити, що за результатами торгів у сфері державних закупівель досить частко укладаються не окремі ситуаційні договори, на підставі яких сторонами в наступному виконуються разові господарські операції (поставки, надання послуг, виконання робіт), а рамкові угоди. При цьому, у рамкових угодах визначаються не конкретні зобов'язання сторін, а лише основні принципи, напрями, порядок та цілі їх майбутнього співробітництва, на підставі та з урахуванням яких у подальшому сторонами будуть укладатися відповідні договори про закупівлю, які за своєю юридичною природою є договорами поставки, виконання робіт, надання послуг.

Незалежно від обраної форми укладання договору про закупівлю за результатами аукціонних торгів (разовий договір чи рамкова угода), кінцевою метою його укладення є задоволення публічного інтересу. При цьому, хочемо звернути увагу на те, що публічний інтерес не слід ототожнювати виключно з інтересом держави або всього суспільства в цілому, а необхідно розглядати на мікрорівні, тобто починаючи з інтересу окремих суспільних груп.

Зазначена кваліфікаційна ознака перебуває у взаємозв'язку з аксіологічною рисою вказаного договору, за змістом якої укладення угоди про закупівлю є способом обрання ініціатором аукціону найбільш вигідного контрагента та забезпечення таким чином відповідного публічного інтересу.

Окреслені особливості господарського аукціонного договору про закупівлю потребують синтезування в єдину дефініцію такого договору, яка б була придатною для її легітимного використання у практичній діяльності учасників аукціонного товарообігу у сфері державних та муніципальних

закупівель. Однак, нажаль, у чинному законодавстві України таке визначення відсутнє.

Нормативна база з цього питання є досить обмеженою та вузькопрофільною, оскільки легальне визначення договору про закупівлю міститься тільки в Законі України «Про здійснення державних закупівель» та, відповідно, є застосовним виключно до учасників конкурентних способів здійснення закупівель за кошти Державного бюджету України у разі проведення торгів на підставі вказаного нормативно-правового акту.

Так, у пункті 4 частини 1 статті 1 Закону України «Про здійснення державних закупівель» під терміном «договір про закупівлю» розуміється договір, який укладається між замовником та власником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари.

З наведеного легального визначення договору про закупівлю вбачається, що законодавством регламентовано дефініцію вказаного договору в широкому розумінні без розмежування особливостей конкурентних і неконкурентних договорів про закупівлю.

Виходячи з викладеної аргументації та спираючись на легальний концептуальний підхід, пропонуємо визначення господарського аукціонного договору про закупівлю як двосторонньої угоди, яка укладається за результатами торгів з метою досягнення економічного ефекту та/або задоволення публічного інтересу найбільш раціональним шляхом з числа можливих.

УДК 347.463 (043.2)

Нетеса К. Г., аспірант,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя
Науковий керівник: Шишка Р. Б., д.ю.н., професор

ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ КЛАСИФІКАЦІЇ ДОПОМІЖНИХ ТРАНСПОРТНИХ ДОГОВОРІВ

Позитивізм у праві, який превалює більше двох тисячоліть, зумовлює постановку чітких завдань, які ставляться як перед правовою системою, так і перед вченими, які досліджують регуляторний вплив права на суспільні відносини.

В даному дослідженні ми поставили перед собою чітке завдання – визначити критерії класифікації та класифікувати допоміжні транспортні договори.